SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 13 päivänä syyskuuta 2022

814/2022

Laki
pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain (571/2019) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 10 kohta, 3 §, 4 §:n 3–5 momentti, 6 §:n 5 momentti, 7 §:n 2 momentti, 10 ja 11 § sekä 12 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 10 kohta ja 11 § laissa 730/2020, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 730/2020, uusi 11 kohta sekä lakiin uusi 3 a ja 7 a § seuraavasti:

1 §

Pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmä

Tässä laissa säädetään pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä, joka muodostuu pankki- ja maksutilien tiedonhakujärjestelmästä, pankki- ja maksutilirekisteristä sekä koostavasta sovelluksesta.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

10) *muilla talletustileillä* luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 9 §:ssä tarkoitettua talletusta koskevaa tiliä, joka ei kuitenkaan ole maksupalvelulain 8 §:ssä tarkoitettu maksutili;

11) *koostavalla sovelluksella* Tullin ylläpitämää automatisoitua teknistä ratkaisua, jonka avulla se välittää tietoja pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä toimivaltaisille viranomaisille.

3 §

Pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää käyttävät viranomaiset

Seuraavilla toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus päästä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään 4 §:n mukaisesti luovutettaviin ja 6 §:n mukaisesti tallennettuihin tietoihin, jos se on välttämätöntä seuraavien tehtävien suorittamiseksi ja viranomaisella on muualla laissa säädetty oikeus saada edellä mainitut tiedot:

1) poliisilla, rahanpesun selvittelykeskuksella, Tullilla ja Rajavartiolaitoksella Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten

HE 163/2021
HaVM 11/2022
EV 70/2022

2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/794, jäljempänä *Europol-asetus*, liitteen I mukaisten rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi;

2) Verohallinnolla

a) verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 19 §:ssä säädetyn tiedonantovelvollisuuden kohdentamiseksi;

b) hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla sekä direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain (185/2013) 3 §:n mukaiseen tarkoitukseen;

3) Tullilla tullilain (304/2016) 102 §:n 2 momentissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden kohdentamiseksi verotus- ja verovalvontatehtävää varten sekä esitutkintaan ja rikostorjunnasta Tullissa annetun lain (623/2015) 1 luvun 2 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin tullirikosten estämis- ja paljastamistehtäviin;

4) ulosottoviranomaisella ulosottokaaressa (705/2007) tarkoitettua täytäntöönpanoa varten;

5) rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa (444/2017) tarkoitetuilla toimivaltaisilla viranomaisilla ja asianajajayhdistyksellä mainitussa laissa tarkoitettuun valvontatehtävän suorittamiseen;

6) rahanpesun selvittelykeskuksella rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain (445/2017) 2 §:n 1 momentin 1–4, 7 ja 8 kohdassa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen;

7) poliisilla ja Rajavartiolaitoksella rikosten ennalta estämiseen, paljastamiseen ja selvittämiseen sekä syyteharkintaan saattamiseen ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämiseen, poliisilla rahankeräyslaissa (863/2019) tarkoitettuun rahankeräysten valvontatehtävän suorittamiseen sekä poliisilain (872/2011) 6 luvun mukaiseen poliisitutkintaan tarvittavia tietoja, jos tärkeä yleinen tai yksityinen etu sitä vaatii;

8) Puolustusvoimilla sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa (255/2014) tarkoitettuun rikosten ennalta estämiseen, paljastamiseen ja selvittämiseen sekä sotilastiedustelusta annetun lain (590/2019) 104 §:n mukaisesti;

9) Finanssivalvonnalla Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 3 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamiseen.

3 a §

Toimivaltaisten viranomaisten pääsy tietoihin ja niitä koskevien hakujen tekemistä koskevat edellytykset

Pääsy 4 ja 6 §:ssä tarkoitettuihin tietoihin ja mahdollisuus tehdä niitä koskevia hakuja on ainoastaan sellaisella 3 §:ssä tarkoitetun viranomaisen henkilöstön jäsenellä, joka on nimetty ja valtuutettu suorittamaan näitä tehtäviä.

4 §

Pankki- ja maksutilien tiedonhakujärjestelmä

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Toimivaltaisen viranomaisen on yksilöitävä säännös, jonka nojalla se pyytää tietoa. Luottolaitoksen on toimitettava tieto toimivaltaiselle viranomaiselle maksutta. Luottolaitokset vastaavat luovutettavien tietojen oikeellisuudesta sekä tietojen oikaisemisesta ilman aiheetonta viivytystä.

Asianajajan asiakasvaratilien yhteyteen on merkittävä nimenomainen tieto siitä, että pankki- tai maksutili on asianajajan asiakasvarojen tili, jota koskee asianajajan salassapi-

tovelvollisuus. Tietoja asiakasvaratileistä ei saa luovuttaa tiedonhakujärjestelmän kautta, vaan ainoastaan tiedon siitä, että kyseessä on asianajajan asiakasvaratili sekä minkä asianajajan asiakasvaratili on kyseessä.

Tulli valvoo 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamista sekä antaa määräyksen pankki- ja maksutilien tiedonhakujärjestelmän teknisistä vaatimuksista.

6 §

Pankki- ja maksutilirekisteriin tallennettavat tiedot

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Asianajajan asiakasvaratilien yhteyteen on merkittävä nimenomainen tieto siitä, että pankki- tai maksutili on asianajajan asiakasvarojen tili, jota koskee asianajajan salassapitovelvollisuus. Tietoja asiakasvaratileistä ei saa luovuttaa rekisterin kautta, vaan ainoastaan tiedon siitä, että kyseessä on asianajajan asiakasvaratili sekä minkä asianajajan asiakasvaratili on kyseessä.

7 §

Tietojen antaminen pankki- ja maksutilirekisteristä

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Tiedot voidaan luovuttaa sen estämättä, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 18 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään rekisteröidyn oikeudesta siihen, että rekisterinpitäjä rajoittaa henkilötietojen käsittelyä.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

7 a §

Tietojen luovuttaminen siirtämällä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä toimivaltaisille viranomaisille

Tulli ylläpitää koostavaa sovellusta, jolla 4 ja 6 §:ssä tarkoitetut tiedot luovutetaan siirtämällä ne pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä toimivaltaisille viranomaisille. Tulli on koostavalla sovelluksella käsiteltävien henkilötietojen rekisterinpitäjä.

Tulli välittää 3 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten 4 ja 6 §:ssä säädettyjä tietoja koskevat tietopyynnöt, joiden osalta on yksilöity 3 §:ssä tarkoitettu käyttötarkoitus, pseudonymisoituna luottolaitokselle sekä siirtää pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä vastaanotetut tiedot tietopyynnön mukaisesti toimivaltaiselle viranomaiselle koostavalla sovelluksella. Tietopyyntö ja siihen annetun vastauksen sisältö ovat salassa pidettäviä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu henkilötietojen käsittely on automaattista. Koostavan sovelluksen kautta luovutetut tiedot on poistettava sovelluksesta välittömästi sen jälkeen, kun tiedot on luovutettu.

Poiketen siitä, mitä yleisen tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa säädetään rekisteröidyn oikeudesta saada pääsy tietoihin ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018) 23 §:ssä rekisteröidyn tarkastusoikeudesta, pääsyä tietoihin tai tarkastusoikeutta ei ole, kun tietoja käsitellään koostavalla sovelluksella. Rekisteröidyn oikeuksien käyttämisestä tietosuojavaltuutetun välityksellä säädetään mainitun lain 29 §:ssä ja tietosuojalain (1050/2018) 34 §:ssä. Oikeuksien käyttämistä koskeva pyyntö on esitettävä tietosuojavaltuutetulle taikka Tullille noudattaen henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (650/2019) 35 §:n 2 momenttia. Tullille esitetty pyyntö on toimitettava viipymättä tietosuojavaltuutetulle.

10 §

Lokitiedot

Tullin on ylläpidettävä lokirekisteriä pankki- ja maksutilirekisterin sekä koostavan sovelluksen kautta tapahtuvan pankki- ja maksutilien tiedonhakujärjestelmän käyttökerroista ja luovutettava lokitiedot 3 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille pyynnöstä. Lokirekisterin on sisällettävä vähintään seuraavat tiedot:

1) asian viitetiedot;
2) oikeusperusta, jonka nojalla tietoja pyydetään;
3) tiedustelun tai haun päivämäärä ja kellonaika;
4) tiedustelussa tai haussa käytettyjen tietojen tyyppi;
5) tiedustelun tai haun tuloksen tunnistetiedot;
6) rekisteriä käyttäneen toimivaltaisen viranomaisen nimi.

Mitä 1 momentissa säädetään lokirekisterin sisältämistä vähimmäistiedoista, sovelletaan myös toimivaltaisen viranomaisen 4 §:ssä tarkoitetun pankki- ja maksutilien tiedonhakujärjestelmän käytöstä ylläpitämään lokirekisteriin.

Lisäksi kunkin toimivaltaisen viranomaisen on pidettävä lokirekisteriä, josta käy ilmi 4 §:ssä tarkoitetusta pankki- ja maksutilien tiedonhakujärjestelmästä tiedustelun tai haun suorittaneen henkilön ja sen määränneen henkilön tunnistetiedot ja jos mahdollista, tiedustelun tai haun tulosten vastaanottajan tunnistetiedot. Toimivaltaisen viranomaisen on nimettävä henkilö, joka valvoo tiedonhakujärjestelmän käyttöä. Tulli rekisterinpitäjänä valvoo pankki- ja maksutilirekisterin käyttöä. Tietosuojavastaavan on tarkastettava 1–3 momentissa tarkoitetut lokirekisterit säännöllisesti.

Lokitiedot säilytetään ainoastaan henkilötietojen suojan ja tietoturvallisuuden sekä oikeusturvan varmistamiseksi, ja ne on suojattava epäasialliselta käytöltä. Lokitietoja säilytetään kuluva vuosi ja viisi seuraavaa vuotta, paitsi jos niitä tarvitaan kesken olevassa valvonta-asiassa.

11 §

Uhkasakko

Tulli voi asettaa 4 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamisen tehosteeksi tai 6 §:n 1–3 momentissa tarkoitetun tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi uhkasakon, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Uhkasakon tuomitsemisesta päättää Tulli, jollei muualla laissa toisin säädetä. Muilta osin uhkasakon asettamisesta ja tuomitsemisesta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

12 §

Rikemaksu

Tulli määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo velvollisuuden ylläpitää 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua pankki- ja maksutilien tiedonhakujärjestelmää tai velvollisuuden toimittaa Tullille 4 §:n 2 momentissa taikka 6 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettuja tietoja.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä syyskuuta 2022. Sen 7 a §:ää sovelletaan kuitenkin 1 päivästä marraskuuta 2022.

814/2022

Helsingissä 9.9.2022

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sisäministeri Krista Mikkonen

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ ISSN 1455-8904